

Kurzus neve: Cirkusz Design KFI– Cirkusz Boutique - 26 ósze				
A kurzust vezető oktató: Antalóczy Tímea, PhD E-mail cím: antaloczy@mome.hu Technikus: Tóta András (MOME) Tervező oktató/k/konzulense/k: Grünfelder Judit üvegművész, tárgytervező (20 óra), Háló Veronika Róza építőművész (20 óra)				
Kód: B-KF-401-CS-1-262701-05	Tantervi hely: ES BA, MA Helyszín: MOME M_016, illetve FNC Időpont: péntek: 11.20 -14.20	Javasolt félév: 1-5	Kredit: 5	Tanóraszám: 48 Egyéni hallgatói munkaóra: 72
Kapcsolt kódok:	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e?	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): nincs				
A tantárgy célja a cirkusz történetének, társadalmi funkcióinak, kulturális/művészeti életének – mint sajátos szubkultúrának - vizsgálata, az ott működő vagy éppen tervezés alatt álló művészeti/design projectek elméleti és gyakorlati hátterének megismerése, lehetséges tovább- illetve újragondolása. A tervezési folyamat szakmai konzulensek (Kiss Wanda, Lublőy Zoltán, Szabó Viktória, Orbán Ivett, Sass Tivadar Viktor) bevonása/felkérése mellett válik kivitelezhetővé. Az egyes témák köré épülő workshop alkalmak során előadások, órai feladatok, terepmunka, és hallgatói prezentációk váltakoznak. <u>Cél, hogy a cirkusz világára komponált elméleti/alkotói ötletek, a kiírásban szereplő feltételekhez, témákhoz kapcsolódva valósuljanak meg, azaz a hallgatók a cirkusz világát, szellemiségét, hagyományait alaposan megismerve készítsék el elméleti/tervezői koncepcióikat.</u> A Nemzeti Cirkuszművészeti Központban dolgozó, a cirkusz világát jól ismerő és értő szakemberek (Fekete Péter, Joó Emese, Szondai Szandra, Pál Dániel Levente, Martonosi Attila, Graeser József, Bogdán Zoltán) előadásai, illetve a velük folytatott beszélgetések során az egyes projektcélok és a várt eredmények meghatározása, a megvalósításhoz szükséges módszertan elsajátítása, gyakorlása is fontos ambíció. A kurzus során a tantermi szemináriumok mellett szükségeszerű egyéni, illetve csoportos félévközi, a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ intézményeiben végzett terepmunka, előre megbeszélt időpontban, helyszínen és szempontok szerint. A félév során, a csoporttal az első órán egyeztetett időpontokban - de nem az órai sávban – a Fővárosi Nagycirkusz támogatásával lehetőségünk lesz cirkuszi előadásokon jelen lenni.				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: A cirkusz kultúrtörténetének rövid áttekintése, a cirkusz régi/új megjelenési formáinak, műfajainak, változó társadalmi szerepének, kommunikációjának vizsgálata. A témák sorrendje változhat a szemináriumi diskurzus tükrében vagy egyéb, előre nem látható okok miatt. A hallgatói témák, koncepciók egyeztetése folyamatosan zajlik.				
Tervezett főbb témakörök: Szeptember 11. I. rész Cirkusz, Művészet, Design összefüggései. A cirkusz, mint tervezői inspiráció. Választható témák, műfajok. Ismerkedés, bemutatkozás, egyéni és csapat munka megbeszélése. Előző félévek kiemelkedő eredményeinek bemutatása, átfogó kép a kurzus menetéről, léptékéről, ritmusáról. / II. rész Pál Dániel Levente (író, dramaturg - NCK): Bevezetés a cirkusz fogalmába, világába, a Fővárosi Nagycirkusz cirkuszkultúrájába. Szeptember 18. I. rész Szondai Szandra (muzeológus, cirkusztörténész - NCK): Cirkusztörténet. Műfajok, Terek, Előadók/Művészek, Karakterek, Zsánerek. / II. rész Joó Emese (főmuzeológus, etnográfus – NCK, Magyar Cirkuszművészeti Múzeum, Könyvtár és Archivum vezető): Cirkuszművészet, tudományos munka, hozzáférés és esélyteremtés. Az inklúzió elmélete és gyakorlata a cirkuszban. Szeptember 25. 15.00-tól Mirázs című előadás megtekintése a Fővárosi Nagycirkuszban. Október 2. I. rész Martonosi Attila (kosztümtervező – NCK): Trendek a cirkuszi kosztümök világában: inspirációk, specialitások, látványelemek és tervezői ambíciók. II. rész Kapcsolódó első projectötletek, kutatási terv prezentálása. Reflexiók, gondolatok megosztása a korábban megtekintett előadás kapcsán. Vízíók, irányok, témafelvetések, a csapat terveinek bemutatása. Projectötletek véglegesítése/ Hétről hétre lebontott ütemterv bemutatása, ún. mérföldkövek támpontok meghatározása, Csapattagok feladatkörének körvonalazása. Szakirodalmi bázis áttekintése, olvasottak bemutatása, a témához kapcsolódó interjúk elkészítése, előtanulmányok elkészítése és prezentálása a további, előre egyeztetett időpontokban. Október 9. BA Nyílt Nap - Október 16. kurzushét - Október 23. szünet Október 30. Konzultációk/prezentációk/terepmunka November 6. Konzultációk/prezentációk/terepmunka November 13. 15.00-tól Első Cirkuszi Előadás megtekintése a Fővárosi Nagycirkuszban. November 20. Konzultációk/prezentációk/terepmunka				

9. November 27. Konzultációk/prezentációk/terepmunka 10. Dec. 4. Nyilvános Záró Prezentációk és Pop-Up kiállítás megnyitó– MOME, Gondúzó, illetve a terasz- A kiállítást / kipakolást megelőző délelőtt-délután a kurzus kiállításának közös installálása, a tér berendezése, prezentációk főpróbája.
Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai: A hallgatók a kurzus előadásai mellett egyénileg és kiscsoportokban dolgoznak, kutatnak, projectfeladatokat teljesítenek. A féléves projectfeladat az egyéni és csoportos tevékenység folyamatos dokumentálása (jegyzetek, fotók, videók), az eredmények (projectötletek) és a kutatás menetének félév végi prezentálása (a félév során választott témakörből, ajánlott és gyűjtött irodalmak/közvetlen tapasztalatok alapján). A tanulás környezete: tanterem (MOME – M_016) és külső helyszínek (Nemzeti Cirkuszművészeti Központ intézményeiben). A project ötleteket nyilvános záró prezentáció és pop up kiállítás keretében mutatjuk be. A sikeres hallgatói munkák a félévet záró kiállítás keretében, illetve a későbbiekben a cirkusdesign.hu felületen válhatnak nyilvánossá.
Értékelés szempontjai: - jelenlét (max. 3 igazolt hiányzás igazolt) - aktív részvétel az órákon - félévközi feladatok megvalósítása (tartalom, forma, határidő) - év végi prezentáció színvonala
Az érdemjegy kiszámítása Aktív részvétel az órákon (30%), prezentációk (30%), év végi feladat teljesítése (40%)
Ajánlott (érdeklődési körnek megfelelően, szabadon választott) irodalom: Antalóczy Tímea – Biczó Henriett (2023): Empatikus cirkuszművészet. In: Empatikus marketing. szerk.: Szűcs-Csapó-Jakopánecz. Pécs: PTKK. Fekete Péter (2022): Cirkuszi utak a 21. században. In: Magyar Kultúra, Álom, 2022/1. 90-91. Fekete Péter – Joó Emese – Pál Dániel Levente – Vas Anna – Borsi Cyntia (2023): A cirkuszi audionarráció módszertana – A Fővárosi Nagycirkusz audionarrált előadásainak elméleti és gyakorlati háttere. Fejlesztő Pedagógia, 34. évf. 2023/4-6. pp. 29–38. Jacob, Pascal (2018): The Circus. A visual history. Bloomsbury Visual Arts. Joó Emese (2020): Múzeum a cirkuszban, cirkusz a múzeumban. In: Múzeumcafé 79. Pop – kultúra és tömeg. 2020/5. szeptember-október 118-129. Joó Emese (2022): Produkció! A porondon a cirkuszmúzeum In: Magyar Kultúra, Álom, 2022/1. 92-97. Karinthy Frigyes A cirkusz. http://www.mek.iif.hu/porta/szint/human/szepirod/magyar/karinthy/cirkusz/cirkusz.htm Könyöt David (2022): A nevetésnek nincs színe, vallása, neme, egyszerűen csak jó. In: Magyar Kultúra, Álom, 2022/1. 98-103. Knausgard, Karl Ove (2022): Nyár. Bp.: Magvető. Cirkusz című fejezet Krúdy Gyula (1982): A cirkuszkirály. Bp.: Móra Ferenc Lakos Anna (2002) Az új cirkusz felé: Színház és cirkusz kölcsönhatásának aspektusai, Színháztudományi Szemle. 34. 2002/155-169. Moholy-Nagy László (1978): Színház, cirkusz, varieté. In: A Bauhaus színháza. szerk.: Kocsis Róza. Bp.: Corvina Pál Dániel Levente (2025): Hogyan lesz a csúf, gonosz, lusta lányból sem csúf, sem gonosz, sem lusta? Magyar Kultúra, 2025/12. pp. 116-123. Pál Dániel Levente (2023): A megfoghatatlan pillanat, amelyben megfog a cirkusz. Magyar Kultúra, 2023/12. pp. 92-94. Pál Dániel Levente (2022): Közeledés a szakrális cirkuszhoz, avagy a cirkuszművészet szakralitása. Magyar Kultúra, 2022/12. Pál Dániel Levente Ferenc pápa és a cirkusz – Történeti gyökerek, előzmények és érdekességek. prae.hu, 2025/április 28. LINK: https://www.prae.hu/article/14231-ferenc-papa-es-a-cirkusz/ Szondy Szandra (2022): Több mint verseny – inspiráció. A cirkuszfesztiválok szerepéről. In: Magyar Kultúra, Álom, 2022/1. 108-112. Tónagy Péter (szerk.) (2007): Cirkuszkutatás 2006-2007. Bp., Jászöveg/ Tónagy Péter (szerk.) (2009) Cirkuszkutatás 2008-2009. Bp., Jászöveg Voigt Vilmos (2006): Magyar cirkusztörténet. Iskolakultúra 2006/9. Voigt Vilmos: Mi is a cirkusz? (2009/7-8) 2000 című folyóirat - https://ketezer.hu/2009/08/mi-is-a-cirkusz/ https://www.szemiotika.hu/2025/01/21/24-semiotica-agriensis-a-cirkusz-jelvilaga/ Voigt Vilmos: „A cirkusz világa: mit látnak és mit festenek meg a gyerekek a cirkuszi előadásból?” Fordulópont 2008/2) Voigt Vilmos: „Sokkal több mint cirkusz!”. Múlt és Jövő 2016, 77-1 Circus Flow. Kortárs művészeti tárlat, kiállítási katalógus, 2021. További hasznos felületek/kiadványok Cirkopédia – a manézis művészete https://circuschool.hu/cirkopedia/

<https://cirkuszdesign.hu/>

Filmek Mi ez a cirkusz? (2017), Adj vizet az elefántnak! (2011), A cirkusz világa (1964), Trapéz (1956), Fehér tenyér (2005), Aglaja (2012), Országúton (1954), Pillangó cirkusz (2009), stb.

Egyéb fontos információ: A Fővárosi Nagycirkusz két előadásán - a csoporttal előre egyeztetett időpontokban, a Fővárosi Nagycirkusz szponzorálása mellett - kötelező a jelenlét!

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

Tanórán kívüli konzultációs időpont: kedd 15.10 – 16.40 előzetes bejelentkezés szükséges. Helyszín: M_-131 előtere. Kapcsolatfelvétel: az antaloczy@mome.hu vagy +36 20 973 0002